

Kring Sanden och Saltkilen

Ur boken Med lag och slag
Utgiven 1967 Av Sven Rydstrand

Redan i 1660 års dombok namnes fiskeläget Saltkilen, ibland skrivet Saltkieteln, troligen efter något där varande saltsjuderi. Det var beläget på gården Brevik i Saltkällefjordens inre och på dess östra sida. Mitt emot på västra sidan av fjorden låg ett annat fiskeläge, bebott av några få strandsittare, som merendels var hantverkare. Det kallades för Sanden eller Sannen, ofta uttalat "San". Från år 1699 finns bevarat följande protokoll, som lämnar en liten skildring från de båda platserna:

Gästgivaren vid Kviströms bro, välaktade Eskil Persson-Falk, anklagar Oluf Snickare, Nills Skräddare, Arwid Fällberedare och Kiell Andersson, alla hemma på stranden Sannen under Brevik, en fjärdings väg från gästgiveriet utmed stora landsvägen, för brännvins- och ölhandel, honom till stor prejudice och förfång, så att han litet eller intet kan förtjäna, utan om intet rådes bot därpå, nödgas han övergiva gästgiveriet, och det så mycket mer som han esomoftast med många otidigheter blir överfallen, när som de främmande kommer från Sannen druckna och beskänkta. Anhåller fördenskull att bliva vid Kongl. Maj:ts gästgivareordning maintinerad.

Grunden som dessa strandsittare sitta uppå är skatte och tillhör herr ryttmästaren Georg Lilliehöök, varför dess ombudsman, herr inspektören välbetrodde Mårten Christensson-Skåre begärde att få göra rätten relation om denna handel, vilket beviljades honom, och gav han alltså vid handen att Kongl. Maj:ts allernådigste gästgivareordning är både honom och flera bekant och förty har han herrskap så väl som han på sitt herrskaps vägnar förbjudit dessa strandsittare att sälja åt någon ryttare, dragon eller andra resande antingen bränvin eller öl, men som där är en allmän lastatilplats, förmodar han att dem intet kan förmenas brygga en tunna öl eller mera till skeppsfolkets förnödenhet, emedan de intet kunna gå till gästgivaregården var gång som de törstar.

Härtill svarar gästgivaren att rätta lastatilplatsen är vid Saltkilen, tvärt över fjorden från Sannen, varest är boende sju stycken mest behållna och förmögne strandsittare, som rikeligen kunna försörja vad skeppsfolk där komma med nödtorftig dricka, det han dem intet förmenar, så att intet är nödigt att Sannes åbor, som mestadels alla äro hantverkare och kunna sig därmed försörja, kommer dem härutinnan till undsättning.

Herr inspektören föregiver att dessa Saltkilsbor intet äro av den förmögenhet att de kunna försyna alla de farkoster som där anlända tillika med dem som vid ut- och inlastningen arbeta och bliva brukta, med nödtorftigt skeppsöl.

Varemot gästgivaren angiver att de mästa farkoster som där komma, hörer Uddevalla stads innebyggare till, vilka själva lära försyna sina farkoster med skeppsöl, och vad vidare tarvas av den varan, så vida det skulle fattas, kan hos Saltkilsborna förskaffas, alldenstund han med bekvämlighet meddelst båts nedförande det dit bringa kan, och intet behöves att Sannens åbor därtill admitteras.

Därhos påminner herr inspektören att ehuruväl Breviks gård, på vars grund detta Sannen är beläget, är till skatte reducerat, så rustar hans herrskap likväl därför och förmenar därför få

njuta alla de friheter och förmåner, som rusthållet kan tillhöra efter Kongl. Maj:ts förordning, gästgivenet utan prejudice. Eljest begärer herr inspektören att uti protokollet må inryckas att Brevik är tvenne hemman, det ena hans herrskaps insockne frälse, det andra från frälse till skatte reducerat, och han menar alltså att dessa strandsittare bör lyda hälften till var gård och förty även dem som skulle lyda till frälsegården ha en fri disposition och begärer uppskov med denna sak till höstetinget.

Härtill svaras, att de förmåner som till rusthållet efter Kongl. förordningen med rätta bör vara, talas intet på utan lämnas dem under herr ryttmästarens höga och behagliga disposition. Vet intet att något rusthåll har den friheten att få sätta krögare på sin grund emot gästgivareordningen, gästgivarna till prejudice. Men vad det inkast, som herr inspektören gör, att halva Sannen skall höra till frälsegården, vidkommer, så kan det intet hava bestånd, ty då reduktionen skedde, blev hela Sannen förklarad under det reducerade hemmanet, har ock sedan utan något lagligt klander lytt därunder och betalt sina utlagor därföre såsom skattestrandsittare och icke såsom insocknes frälse.

Rätten overlade huruvida uppskov i saken kunde beviljas och finner att såsom saken angår dessa anklagade personer allena och ej herrskapet, så bör den nu avhjälpas.

Svaranderna nekar att de hava sålt öl eller brännevin till ryttare, dragoner eller andra resande, men de kunde icke säga emot att de ju någon gång accommoderat skeppsfolket och dem som vid farkosterna arbeta med dricka, vetandes ej att detta skulle vara emot Kongl. Maj:ts gästgivareordning.

Gästgivaren säger att han fuller intet kan övertyga någon i särdeleshet detta utan han måste likväl ofta lida mycken förtret och otidighet av en och annan, som kommer drucken och beskänkter från Sannen.

Alltså och emedan gästgivaren intet kan övertyga någon i särdeleshet ha brukat något krögeri, ty kan rätten intet belägga någon med något straff, utan bliver samtliga Sannens åbor häremot för denna gången förbjudna vid 40 markers straff att handla med något krögeri, antingen till ryttare, dragoner, skeppsfolk eller andra emot krögare- eller gästgivareordningen.

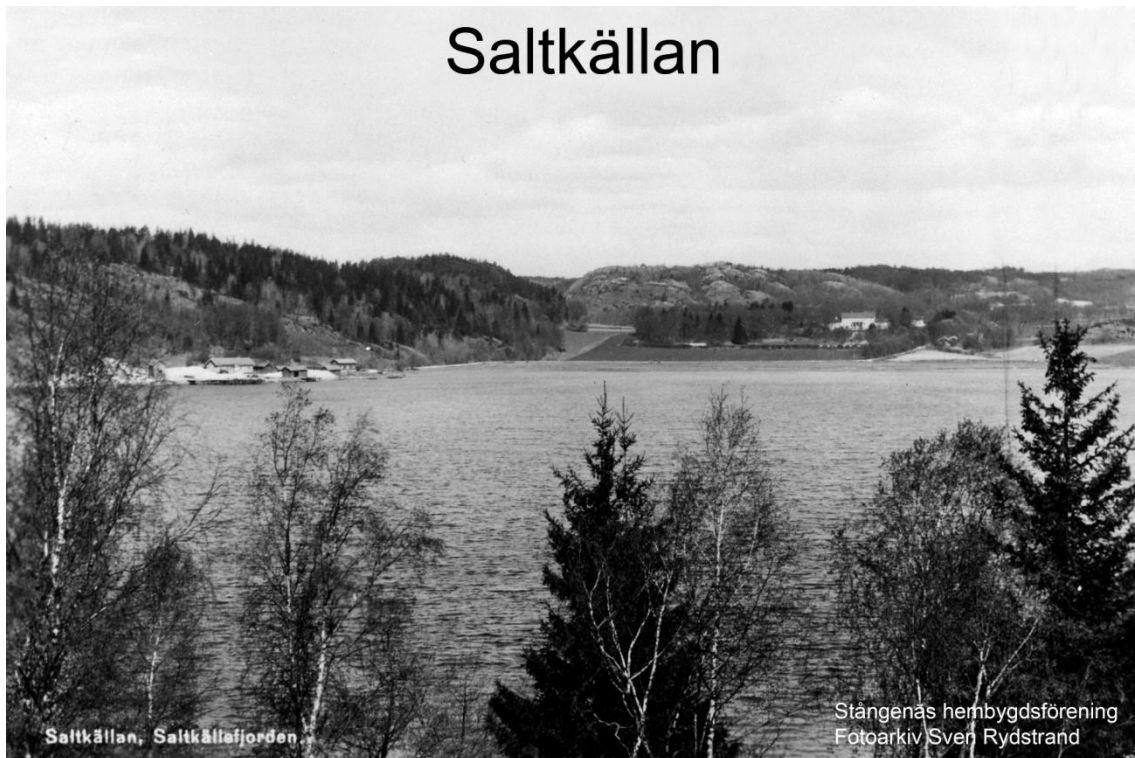
Men redan ett par år därefter var krögeriet i full gång igen på Sannen och gästgivaren måste stämma flera strandsittare till tinget enl. följande protokoll från år 1701:

Gästgivaren välaktade Eskil Persson-Falk vid Kviströms bro andrager hurusom åtskilliga strandsittare på Sannen såsom Samuel Rikter, Arwid Fällberedare, Käll Andersson, Nills Skräddare och Lars Ryttare, bruka öl- och brännevinskrögeri esomoftast såväl emot Kongl. Maj:ts välfattade allernådigst utgivna Krögare-ordning som emot de åtskilliga gjorda förbud därpå. Begär att de därföre må tillbörligen näpsas.

Strandsittarna neka fuller härtill. Gästgivaren kunde heller inga vittnen framföra men var nöjder om de sig med ed kunde därifrån befria, vilket de intet kunde göra utan bad att de för denna gång förskonas måtte, lovandes att om de härefter blir beslagna med något öl- eller brännvinstapperi, vilja de utan motsägelse undergå den plikt, som förbudsbrytare böra anses med. Gästgivaren lät sig för denna gången övertala och för deras armod och fattiga villkors skull eftergav dem detta med det förbehåll att de sig härefter därifrån håller.

Men brännvinsförsäljningen på Sannen fortsatte trots detta ännu i många år, och vid tinget på Kviström den 1 oktober år 1706 finner vi följande ärende:

Anders Olufsson-Skomakare på Sannen anklagas av gästgivaren välbemälte Eskil Persson-Falk för att han emot de av deras excellens högvälborne herr guvernörens såväl som tingsrättens åtskilliga gjorde förbud sålt öl och brännevin till resande folk, det han ock med Sifwer i Säleby och Torres i Holmen gjorde bevisligt, vilka själva bekände att de den 23 september, som var nästledne söndags åttadagar, sedan de kommo från Uddevalla marknad och hamnade hos Anders Skomakare, varest de köpte brännvin och drucko, det skomakaren ock själv tillstod, vārföre han dömes för förbudsbrott att plikta fyratio marker till treskiftes.

Vid samma ting förekom även följande ärende från Sannen:

Gästgivaren här vid Kviströms bro väl bemälte Eskil Persson-Falk hade till rätten instämt efterskrivne strandsittare på Sannen under skatte- och rusthållshemmanet Övre Brevik, beläget vid stora landsvägen, allena en fjärdings väg från bemälte Kviströms bro gästgivaregård, nämligen fallberedaren Arfwid Björnsson, snickaren Oluf Håkansson, ryttaren Lars Ekroth, Skräddaren Christen Andersson, skomakaren Torgier Eriksson, skräddaren Nills Jacobsson, Kiäll Andersson och Hans på Huset, och anklagar dem för att i en eller annor måtte gästgiveriet till stort prejudice och förfång haver emot Kongl. Maj:ts in anno 1664 allernådigst utgivna gästgiveristadga och ordning samt hans excellens högvälborne herr baron, guvernören och amiralens höggunstiga resolution och allvarsamma memorial av år 1704 så ock tingsrättens på allerhögst bemälte utgivna gästgivarordning grundade förbud anno 1699 och 1701, hållit öl- och brännvinstapperi, anhållandes att sådant må bliva hämmat och de därför lagligen ansedde.

Fällberedaren Arfwid nekade intet att han ju därmed hade accomoderat en resande som kommit till honom, sedan han tvenne gånger såsom år 1699 och 1701 för sådant varit tingsförder och då icke allenast blivit förbjuden sådant att idka, utan han ock lovat att om han oftare bliver därmed beslagen, vill han undergå den plikt, som en förbudsbrytare bör lida, därför han ock samma tider är bleven för plikt förskonter.

Snickaren Oluf tillstår att han sålt några kannor öl till sina grannar på stranden, när de kommit in till honom, fast han ju år 1699 varit för sådant tingförder och då bliven det förbjuden.

Ryttaren Lars Ekroth svarar att han intet kan neka att han i de förra åren, dock sedan han år 1701 varit för ölförsäljning tingförder och då förbjuden att det vidare idka, sålt några pottor öl till resande personer, men intet i detta år.

Skräddaren Christen svarar att honom aldrig skall övertygas, det han sålt något öl eller brännevin till någon annan än dem som han har haft arbete av, vilka han understundom, när de kommit till honom att låta göra kläder åt sig, som sällan sker, har kunnat accomodera med en potta öl eller en styvers brännevin.

Skomakaren Torgier vidgår att han fuller ibland har haft någon skäppa malt att brygga och till främmande föryttrat, men han beder om tillgift med det löfte att han hädanefter intet skall oftare bliva därmed beträdder.

Emot skräddaren Nills samt Kiell och Hans kunde intet skäl framtes, som dem kunde övertyga att de sålt något öl eller brännevin, de ock så vida därtill nekar, att de till resande icke sålt något öl, utan kanhända att deras hustru någon gång hava sålt någon potta öl till bönder, som kört timmeragil till stranden, vilka då intet kunnat komma till gästgivaren.

Rätten tog allt detta i överbägande och efter undersökande befinner hurusom understundom händer att icke allenast de resande, som färdas detta Sannen förbi, sätta sig ned där att dricka och låta gästgivarens hästar, som de lejt både här på gästgiveriet så väl som i Herrestad, stå långa tider och svälta, så att skjutspojkarne måste gå tillbaka från den gästgivaregård, som de äro lejda till, till stranden för att söka deras ökar igen och åter tillbaka dit där hästen är lejder, utan ock åtskilliga gånger är av den dryckenskap, som där på stranden övas, hänt och yppat sig både slagsmål, svordom, gudstjänstens försummelse och andra olägenheter varföre rätten i följe av ovan benämnda gästgivareordning och de därpå grundade förbud, så och föregående skäl, icke rättare kunnat skönja, än ju fällberedaren Arfwid, snickaren Oluf och ryttaren Ekroth, som vidgått att de sålt öl, sedan de varit förbjudne och varnade, böra såsom förbudsbrytare plikta vardera sina fyratio marker till treskiftes. Men Christen skräddare, som intet är överbevisad att han sålt några drycker vidare än att han själv tillstått att han accomoderat dem som har haft arbete hos honom med någon dricka, samt Torgier skomakare, som beder för sig och inte tillförne varit för sådant tingförder och nu lovar härefter därmed innehålla, jämte Nills skräddare, Kiäll och Hans, som intet är övertygade att hava sålt något öl eller brännevin, bliver för plikt frikända.

De olägenheter och slagsmål m. m. som häradsrätten påtalade i det föregående, var inte ovanliga varken vid Saltkilen eller Sannen. Vid tinget i Svarteborg i oktober år 1702 fick man följande till livs:

Herr Majoren välbemälte Georg Lilliehööks inspektor, välbetrodde Nills Mårtensson-Skåre, hade ratione officie instämt bruksskrivaren välaktade Ludvick Tack och bonden Björn Olufsson i Skaveröd för förövat slagsmål och skälleri om nästförlidne pingstedag på dess herrskaps grund Saltkieln, påstår att de efter lag med näpst må bliva ansedde. Vederparterna mötte. Den senare Björn i Skaveröd säger att då han om pingstedagen efter det han var hemkommen från sin sockenkyrka Skredsvik, for han om aftonen bort emot Saltkilen, som ungefär kan vara ett kanonskott tvärs över Saltkilsviken från hans hem på Skaveröd, för att beställa med några sina angelägenheter. Han går så in till hustrun Lena Jönsdotter och tager

sig där ett stop öl, och som han sitter och dricker detsamma ut, kommer bruksskrivaren in till honom vid solens nedgång, och utan någon ordväxling tager han kruset, som Björn hade för sig att dricka av, och slår honom därvid vid högra kindbenet, så att kruset springer sönder och ett stycke därav blev sittande i ansiktet, är nu likväl läkt utan lyte, velat aldrig därpå yrkat, om inte befallningsmannen upptagit saken.

Ludvick berättar att då han kom i dörren, utbrast Björn med några hädiska ord och kallar honom "schackholt", säger ock därjämte att "när man talar om fånen, är han inte långt borta." Varöver han blev så hastig och ivrig till mods att han gick fram till honom och tog kruset och slog därmed till honom. Säger ock att Björn skällt honom för en skälm, och Björns son Oluf skall hava sagt, att var han möter Ludvick, så skall han taga livet av de andra.

Björn nekar intet att han skällde Ludvick, men det var sedan han hade fått slaget av kruset och var då bliven ond och ivrig av slaget och sade så, att "du slog mig som en skälm och icke som en ärlig karl. Hade du varit en ärlig karl, så hade du sagt mig till, innan du slog mig. Vet intet annat än all ära och allt gott med honom och lovar att göra honom vad tjänst han kan, förmodar intet annat än att Ludvick är hans vän.

Rätten finner skäligt att Ludvick Tack bör plikta för slaget tre marker till treskiftes och Björn plikta för skällsordet tre märket till treskiftes och vara vid sin ära konserverad, efter han genast sina ord bättrar och det av hastigt mod allenast gjort.

Oväsendet och slagsmålen på Sannen och Saltkielen kom snart till gårdsägarens, majoren Georg Lilliehööks, kännedom, och denne försökte göra slut därpå. Det skedde vid tinget i Kviström i februari år 1704, då följande protokoll skrevs därom:

Herr majoren välbemälte Georg Lilliehök andrager hurusom på hans frälse grunder Saltkielen och Sanden, varest en stor del av strandsittarna boende äro, förövas allehanda oväsende med frosseri, svärjande, skällande, slagsmål etc., som förtörnar Gud och förargar menigheten. Begärandes fördenskull att de må förmanas med slika okristeliga och emot all både andelig och världslig lag stridande oseder innehålla. Vilket ock skedde med antydning, att var det oftare skulle spörjas, det de med ett sådant leverne skulle framhärda, skulle de icke allenast efter brott deras bliva straffade utan jämväl vara deras boställen förlustiga.

Men de goda förmaningarna synes inte ha haft åsyftad verkan, ty de bråkiga strandsittarna fortsätter om några år att supa och slåss som om ingenting hänt. Vid tinget på Kviström den 1 oktober år 1706 finner vi sålunda följande protokoll om slagsmål på Sannen:

Kronans befallningsman välaktade Hans Gråa har ratione officie låtit incitera strandsittarna Christen Andersson-Skräddare på Sannen och Anders Olufsson-Skomakare dårsammanstädes, anklagandes dem för begånget slagsmål, som skall vara dem emellan hänt den 19 augusti sistlidne, som var en söndag, på vilken dag skomakaren icke heller varit vid kyrkan utan suttit och druckit sig drucken. Påstår därför att de efter lag så väl för slagsmålet som för Guds hus försummelse mage bliva ansedde.

Herr överstelöjtnanten välbemälte Jacob Lilliehööks fogde, välaktade Anders Rasmusson, framsteg för rätten, andragandes att såsom denna kriminalsak är sig tilldragen på dess herrskaps grund Sannen under övre Brevik, som är tvenne hemman, det ena välbemälte herr överstelöjtnants frälse och det andra dess skattehemman och rusthåll. Föregivandes att detta Sannen, varpå bor åtskilliga strandsittare, intet är separat, utan ligger dessa strandsittare till bägge hemmanen till fälles, och den rättighet som herr överstelöjtnanten av dem njuter, bliver

i dess rustantlängder uppförda och han därför håller rustning under odelsfanan. Förmenar i ty att honom uppå sitt herrskaps vägnar tillkommer att tala därpå och icke kronans befälningssman.

Varpå kronans befälningssman svarade att bägge dessa hemman övre Brevik äro med sina ägor åtskilda, och hela stranden Sannan hörer under skattegården och icke till frälsegården, så att den rättighet, som dessa strandsittare därpå årligen erlägga till Kongl. Maj:t, betala de såsom andra skattetorpäre eller strandsittare och icke såsom insocknes frälse, vilket landbofogden ock tillstod, vurföre kronans befälningssman påstår att de sakören som därpå falla kunna, böra falla Kongl. Maj:t till såsom av andra skattehemman och han därför fog haver att bevaka Kongl. Maj:ts rättighet, som i detta mål kunna förorsakas.

Landbofogden kunde icke heller på tillfrågan framte något privilegium på sitt herrskaps vägnar att det bör njuta några andra förmåner på sitt skattehemman än som en skattebonde, utan rustar herrskapet för detta sitt skattehemman övre Brevik såsom en ofrälse man för sitt skattehemman. Vurföre rätten efter noga överbäggande i anledning av åtskilliga Kongl. Maj:ts förordningar icke rättare kunde skönja än i detta mål så väl om slagsmålet, som är hänt på detta skattehemman övre Breviks grund, som om sabbatsbrottet, bör av kronans befälningssman på Kongl. Maj:ts vägnar observeras och drivas.

Företogs alltså själva huvudsakerna. Påståendes kronans befälningssman nu som förr att sakerna må bliva lagligen rannsakade och svaranderna därefter lagligen ansedde. Christen Skräddare tillstår att han slog Anders Skomakare med en störända, som han tog uti gärdesgården, vartill han blev förorsakad över att skomakaren skulle hava skällt honom för en klädespacke-tjuv och en perkelluve-tjuv samt dess lilla dotter Gertrud för en fuka och en hora.

Skomakaren nekar till att han har skällt honom för en klädespacketjuv och dottern för en hora, men han fuller sade att skräddaren hade tagit till en perkelluva ur skomakarens kläde, som skräddaren skulle göra honom en rock av. Och dottern kallade han för en fuka, vartill han blev föranlåten förmeddelst att skräddaren skulle skälla honom för en oxetjuv och dottern för en blindtjuv, för vilka skällsord de på bägge sidor vice versa stämt varandra hit till tinget.

Skräddaren framställde till vittne fällberedaren mäster Dawid Björnsson på Sannen och hustru Christina Larsdotter ibidem, emot vilka intet jäv gjordes, vurföre de avlade deras vittnesed. Fällberedaren berättare att han gick utanför sitt hus, förmeddelst han hörde att det bullrade ute på marken, och då han utkom, hörde han Anders Skomakare säga till Christen Skräddare: "Du äst en Perkelluve-tjuv, och en tjuv äst du, det skall du ock vara, jämväl en klädespacketjuv."

Därmed gick han in i sitt hus igen, ty han var svag i sitt ben och kunde icke längre stå ute, såg eller förnam inte något slagsmål och vet alltså intet huru därmed tillgick. Hörde intet att skräddaren skällde skomakaren något, utan vad skräddaren hade tält med skomakaren, det var allt passerat förrän fallberedaren utkom. Icke heller hörde han att skomakaren talte skräddarens dotter till men fuller såg att skomakaren var drucken. Var han det hadf bekommit, vet han intet. Skräddaren var inte drucken. Vidare har han inte att säga, utan att när han var inkommen i sin stuga, hörde han skomakaren ropa två rop.

Sedan inkallades hustrun Christina Larsdotter. Hon berättade, att hon var uti sin stuga, då hörde hon att det bullrade och stormade ute på marken, vårfore hon gick ut, och som hon kom i sin port, blev hon skomakaren varse, stående på gatan och sade vid sig själv: "Jag är icke så rädd, jag törs väl bida till Christen Skräddare kommer." Strax därefter kommer skräddaren gångandes från sin svärfader Samuel Ruther, och när skräddaren kom till skomakaren, frågade skräddaren: "Vad är det du kallar mig och mina barn?" Vartill skomakaren svarade att han inte har kallat dem. Då säger skräddarens dotter: "Jo, I kallade min fader och mig en perkelmösse-tjuv och klädespacke-tjuv." Då säger skräddaren: "Du skall vara en skälm och en tjuv, ditt struntöra, tills dess du mig det överbevisar."

Då säger skomakaren: "Jo, jag skall bevisa det du äst en perkelmösse-tjuv. Mössan ligger i min kista, som du har stulit, och en tjuv skall du bliva." Och därmed sprang han sin väg. Men skräddaren och hans son, som är en dumbe, gick till gärslegården och tog sig var sin störända och följde efter skomakaren, men om de slogo honom, det såg hon intet. Sedan hon var kommen inom sin port, kom barnen som gingo på gatan in till henne och sade att skomakaren föll stupa i bäcken, som han skulle springa över. Hon hörde inte att skomakaren skällde skräddarens dotter för någon hora, märkte icke heller om någon av dem var druckna. Denna händelsen berättade bägge vittnena passerade om söndagsaftonen vid soleglaningen den 19 augusti.

Skomakaren framställde hustrun Marta Olufsdotter på Sannen, emot vilken inget jäv var. Hon berättade efter avlagd ed, att hon var gången in i Swen Swarvares hus på Sannen, varest skomakaren stod före henne. Då hörde hon att Swen Swarvare talte sin hustru till och velat ha av henne några penningar, som hon i hans frånvaro hade inbekommit och tänkte därmed att klarera till herrskapet deras rättighet, som hon ock gjorde.

När mannen inte kunde få penningarna från hustru sin, blev han otålig och talte något hårt till henne. Då sade skomakaren: "Hade jag en sådan hustru som hon var, skulle han fått smällfyren." Vartill skräddarens dotter Gertrud, som ock stod därinne, svarade: "Akta eder annars vad I gör och säger! I vet att I har förtörnat Gud tillförne i dag. Får prästen sådant veta, lärer I fara illa." Då säger skomakaren till flickan: "Gäck du fånen i våld, du fuka och hora, gå hem efter fadern din, den perkelluve-tjuven." Därmed gick flickan ut efter sin fader. Skomakaren gick ock med detsamma ut och hustru Marta gick hem till sin stuga och sitt sjuka barn. Vet förty inte vad mera som passerade, utan skomakaren var så drucken att man nästan inte kunde förstå vad han talte.

Vidare framställde skomakaren till vittne hustru Maria Jöransdotter på Sannen, som vittnade efter avlagd ed, att hon satt uti grannens Kiättil Anderssons hus. Då hörde hon att det svärmade mycket ute på marken, varför hustrun i huset sprang ut och Maria efter, och då hon kom i dörren, hörde hon att Christen skräddare sade: "Djävulen fare i dig, din ox." Så sprang skomakaren, och då han kom i backen for han stupa omkull. Vet inte om han av sig själv föll eller om han blev slagen överända, ty hon kunde det inte se för mörkrets skull. Såg fuller att skomakaren fick hugg, men huru mycket det var, det vet hon intet. Såg att skomakaren var tämligen drucken. Detta skedde allt om söndag.

Nämndemannen välaktade Gunnar Toresson har besiktigat skomakaren och berättar att skomakaren hade fem blåmärken på kroppen och tre hål i huvudet. Skomakaren så väl som hans hustru tillstår bägge att ingendera av dem har varit vid kyrkan och Guds hus den dagen utan den försummat. Skomakaren påstår inte att övertyga skräddaren om något tjuveri, utan vad som de talte och sade, det skedde uti hans dryckenskap och han intet visste vad han sade.

Hade han varit nykter, hade han inte tält så grovt emot honom, beder sin vederpart om förlåtelse och säger sig intet annat veta om honom än all ära och gott. Skräddaren återigen förmenar, att det han kallat skomakaren en oxe eller stutöra, angår eller rör inte hans ära eller goda rykte i någon måtto, utan han råkade till att i hastighet tala de orden. Vet intet med honom annat än ära och gott.

Rätten har detta mål överlagt och prövas för rättvist att skräddaren Christen Andersson bör i förmåga av 10 kapitl. landslagen plikta för fem blåmärken och tre blodvite 8 gånger 3 marker till treskiftes. Skomakaren, som på söndagen druckit sig drucken, synes böra i anledning av Kongl. Majits förnyade stadga anno 1687 § 6 om sabbatsbrott och § 5 om eder och svordom plikta 3 marker silvermynt, en sjättepart till angivaren och de fem parter till kyrkan och de fattiga och sitta två söndagar å rad i stocken. Men vad skällsorden vidkommer, som de bägge mot varandra fällt, så plikta de vardera tre marker till treskiftes i följe av det 43 kapitlet Tingsmålsbalken, landslagen, och vara bägge vid deras ära konserverade, emedan sådant i hastigt mod skett är och de bägge rättat deras ord.